

POSTANOWIENIE

Dnia 14 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Elżbieta Karska

w sprawie z powództwa B. Spółki Akcyjnej

przeciwko U.

o zapłatę

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych 14 czerwca 2023 r.

skargi nadzwyczajnej wniesionej przez P. od wyroku Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie z 17 sierpnia 2015 r., II C 2887/14:

1. odrzuca skargę;

**2. znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania
wywołane wniesieniem skargi nadzwyczajnej.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie w dniu 17 sierpnia 2015 r., w sprawie II C 2887/14, o zapłatę 42 936,44 zł, wydał wyrok, którym zasądził od pozwanego U. w W. na rzecz powoda B. S.A. w Ł. kwotę 21 468,22 zł wraz z odsetkami w wysokości ustawowej od dnia 30 lipca 2014 r. do dnia zapłaty (pkt I), w pozostałym zakresie powództwo oddalił (pkt II) oraz zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1 073,50 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 566,62 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego (pkt III).

Apelacje od tego wyroku złożyły obie strony.

Na zgodny wniosek stron, postanowieniem z 17 czerwca 2016 r., w sprawie XXVII Ca 2398/16, Sąd Okręgowy w Warszawie zawiesił postępowanie.

W ciągu roku od daty postanowienia o zawieszeniu postępowania strony nie złożyły wniosku o podjęcie postępowania i dlatego postanowieniem z 17 czerwca 2016 r., w sprawie XXVII Ca 2398/16, Sąd Okręgowy w Warszawie umorzył postępowanie.

P. na podstawie art. 89 § 1 pkt 1 i pkt 2 w zw. z art. 115 § 1 i § 1a ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2019 r., poz. 825 z późn. zm., dalej: u.SN) z uwagi na konieczność zapewnienia zgodności z zasadą demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej, skargą nadzwyczajną zaskarżył w całości prawomocny wyrok Sądu Rejonowego dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie z 17 sierpnia 2015 r., II C 2887/14.

Na podstawie art. 89 § 1 pkt 2 u.SN zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił:

I. naruszenie w sposób rażący przepisów prawa postępowania, tj.:

- art. 233 § 1 k.p.c. polegające na zaniechaniu pełnego, rzetelnego i wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności pominięciu przy jego ocenie, że powód jako podmiot profesjonalnie zajmujący się windykacją, przystąpił do konsorcjum wyłącznie w celu przejęcia wierzytelności, a nie faktycznego udziału w wykonaniu przedmiotu zamówienia, którego w rzeczywistości nie wykonywał ani w całości ani w części;

II. naruszenie w sposób rażący przepisów prawa materialnego, tj.:

- art. 58 § 1 i 2 k.c. poprzez błędną jego wykładnię w sytuacji, w której powód mając pełną świadomość faktu ograniczeń w dokonywaniu przeniesienia wierzytelności, przystąpił do konsorcjum w celu obejścia prawa i osiągnięcia skutku tożsamego z takim przeniesieniem, przy czym nie ulega wątpliwości, że powód jako podmiot zajmujący się stale i profesjonalnie nabywaniem wierzytelności, w tym szpitalnych długów, miał pełną i kompletną wiedzę na temat obowiązujących ograniczeń ustawowych;

- art. 95 § 1 i 2 k.c. oraz art. 96 k.c. poprzez błędną ich wykładnię, a w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie w związku z przyjęciem przez Sąd

I instancji, że strona umowy z U. od samego początku było konsorcjum składające się z M.2 Sp. z o.o. i M.1 S.A., podczas gdy stroną umowy była wyłącznie M.2 Sp. z o.o. z uwagi na fakt, iż nie jest prawnie skuteczne udzielenie pełnomocnictwa „konsorcjum”, które w znaczeniu prawnym nie jest podmiotem i tym samym nie można mu udzielić pełnomocnictwa;

- art. 5 k.c. i art. 353¹ k.c. poprzez błędną ich wykładnię, albowiem ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż uczestnictwo w konsorcjum było nakierowane na osiągnięcie skutku w postaci przejęcia długu, a nie na wykonywanie przedmiotu umowy w konsekwencji czego doszło do faktycznego nabycia wierzytelności;

- art. 876 § 1 k.c. oraz art. 518 § 1 k.c. poprzez błędną ich wykładnię, a w konsekwencji niezastosowanie tych przepisów, czego skutkiem było uznanie zasadności powództwa, w sytuacji gdy działania powoda wobec ograniczeń dotyczących przenoszenia wierzytelności były nakierowane na osiągnięcie skutku tożsamego z przelewem wierzytelności, a charakter umowy konsorcjum zawartej między powodem i M.2 Sp. z o.o. nie pozostawia wątpliwości, że beneficjentem wszelkich płatności był M.1 S.A., przy czym wcześniej należność na rzecz wykonawcy umowy z pozwanym M.2 Sp. z o.o. została uregulowana przez M.1 S.A.;

- art. 921¹ k.c. poprzez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, w związku z uznaniem, że instytucja przekazu na kanwie niniejszej sprawy jest prawnie dopuszczalna podczas gdy stanowi ona formę zmiany wierzyciela i tym samym obejścia zakazu wyrażonego w art. 54 ust. 5 ustawy o działalności leczniczej (poprzednio w art. 53 ust. 6 ustawy o ZOZ);

- art. 54 ust. 5 ustawy o działalności leczniczej poprzez błędną jego wykładnię i w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie w sytuacji, w której dokonanie czynności polegającej na spłacie wierzytelności poprzez wykorzystanie konstrukcji przekazu skutkuje faktyczną zmianą wierzyciela jako podmiotu uprawnionego i tym samym wymaga ustawowo uzyskania zgody organu założycielskiego pozwanego.

Na mocy art. 91 § 1 u.SN, P. wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie oraz pozostawienie mu rozstrzygnięcia o kosztach postępowania ze skargi nadzwyczajnej.

W odpowiedzi na skargę nadzwyczajną powód wniósł o oddalenie skargi nadzwyczajnej, ewentualnie o stwierdzenie, że zaskarżone orzeczenie zostało wydane z naruszeniem prawa, o rozpoznanie sprawy na rozprawie, o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

W odpowiedzi na skargę nadzwyczajną pozwany wniósł o jej uwzględnienie i uchylenie zaskarżonego wyroku w całości oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie wraz z pozostawieniem temu sądowi kwestii rozstrzygnięcia o kosztach postępowania wywołanego skargą nadzwyczajną, a nadto o zwolnienie pozwanego w całości od obowiązku ponoszenia wszelkich kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Badając ustawowe przesłanki dopuszczalności wniesienia skargi nadzwyczajnej, należy zwrócić uwagę na art. 89 § 1 u.SN, zgodnie z którym, jednym z warunków jest zaskarżenie prawomocnego orzeczenia sądu powszechnego kończącego postępowanie w sprawie. O ile jednak wyrok Sądu Rejonowego dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie z 17 sierpnia 2015 r., II C 2887/14, prawomocnie rozstrzyga sprawę, to jednak orzeczeniem kończącym postępowanie w sprawie jest postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z 5 lipca 2017 r., XXVII Ca 2398/16, o umorzeniu postępowania. Orzeczenie to zamknęło drogę do wydania wyroku przez Sąd II instancji, kończąc w ten sposób postępowanie, *nota bene* będące skutkiem apelacji obu stron, a następnie zawieszone na zgodny wniosek obu stron reprezentowanych przez profesjonalnych

pełnomocników. Ponieważ skarga nadzwyczajna przysługuje jedynie na orzeczenie kończące postępowanie w sprawie, należało uznać, że nie przysługuje na zaskarżony wyrok (por. wyrok Sądu Najwyższego z 17 maja 2023 r., II NSNc 190/23).

Mając na uwadze wskazane okoliczności Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w zw. z art. 95 pkt 1 u.SN postanowił jak w pkt 1 sentencji, zaś o kosztach postępowania rozstrzygnął w oparciu o art. 398¹⁸ k.p.c. w zw. z art. 95 pkt 1 u.SN.

[ms]